

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o duvanu

VEZA: Akti UC-a, br. 148-II-439-03-1/2022 od 11.01.2022. godine i
148-II-483-03-41/2022 od 08.02.2022. godine

U "Službenom glasniku RS", br. 92 od 27. oktobra 2023. godine, objavljen je Zakon o izmenama i dopunama Zakona o duvanu, koji stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja, odnosno 04. novembra 2023. godine, osim odložene primene odredaba člana 48. ovog zakona koje se odnose na propisivanje ograničenja u smislu maksimalnog nivoa nikotina u tečnostima za punjenje elektronskih cigareta koje u svom sastavu sadrže nikotin i nikotinskim vrećicama, kao i odredaba člana 49. ovog zakona koje se odnose na obavezu obeležavanja srodnih proizvoda zdravstvenim upozorenjima, koje će se primenjivati od 1. januara 2025. godine.

S tim u vezi, obaveštavamo vas o najvažnijim izmenama i dopunama odredaba zakona, čija primena je u nadležnosti Uprave carina, a koje se pre svega odnose na precizno definisanje novih i alterantivnih proizvoda koji u svom sastavu ne sadrže duvan, ali sadrže nikotin, a namenjeni su pušenju ili oralnoj upotrebi, kao i na regulisanje poslovanja privrednih subjekata koji obavljaju delatnost u vezi novih i alternativnih proizvoda na tržištu Republike Srbije.

Najnovijim izmenama i dopunama člana 2. Zakona o duvanu, preciziraju se definicije duvanskih proizvoda, koji obuhvataju proizvode koji se sastoje u potpunosti ili delimično od duvana, u smislu definisanja nesagorevajućih duvanskih proizvoda, snusa i duvana za vodenu lulu, i to:

(1) cigare i cigarilose,

(2) cigarete,

(3) duvan za pušenje, i to:

a) rezani duvan - duvan za samostalno motanje koji je rezan ili na drugi način usitnjen, iskidan ili presovan u blokove i koji se može pušiti bez dalje industrijske obrade i namenjen je za prodaju u trgovini na malo, a koji ne spada u proizvode iz podtač. (1) i (2);

b) duvan za lulu - duvan koji se može konzumirati putem postupka sagorevanja i koji je namenjen isključivo za korišćenje u luli;

v) duvan za vodenu lulu (nargilu) - duvanski proizvod koji se može konzumirati putem vodene lule. Ako se proizvod može upotrebljavati i putem vodene lule i kao rezani duvan, smatraće se rezanim duvanom.

(4) ostali duvanski proizvodi, i to:

a) duvan za žvakanje - duvanski proizvod posebno namenjen za žvakanje;

b) duvan za šmrkanje (burmut) - duvanski proizvod koji se upotrebljava udisanjem putem nosa;

v) zagrevani duvanski proizvod odnosno nesagorevajući duvan - duvanski proizvod koji se koristi za inhaliranje pare (aerosola) putem elektronskog uređaja za zagrevanje duvanskog odnosno biljnog proizvoda, sačinjen tako da se prilikom upotrebe zagreva ali ne sagoreva;

g) duvan za oralnu upotrebu (snus) - svaki duvanski proizvod koji se upotrebljava za oralnu upotrebu osim onih namenjenih za udisanje ili žvakanje, koji je izrađen u celosti ili delimično od duvana, u obliku praha ili čestica ili bilo kakvoj kombinaciji tih oblika, pakovan u vrećice ili porozne vrećice. Ukazujemo da je odredbom člana 71. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o duvanu, propisana zabrana prodaje i uvoza duvana za oralnu upotrebu (snusa).

Dalje, najnovijim izmenama i dopunama člana 2. tačka 16) Zakona o duvanu, vrši se proširenje predmeta uređenja zakona tako da se pored duvanskih, uvodi i kategorija "srodnih proizvoda", koji su u smislu ovog zakona, proizvodi sa ili bez nikotina, koji se ne sastoje od duvana, ali koji u pogledu drugih kriterijuma odgovoraju duvanskim proizvodima, i to su:

- tečnosti za punjenje elektronskih cigareta - tečnost sa ili bez nikotina sadržana u posudi za ponovno punjenje, u ulošku za punjenje za jednokratnu upotrebu u elektronskoj cigareti za jednokratnu upotrebu, kao i u delovima elektronske cigarete. Takođe, elektronska cigareta za jednokratnu upotrebu koja kao svoj sastavni deo sadrži tečnost za punjenje elektronske cigarete jeste srodni proizvod. Tečnosti za punjenje elektronskih cigareta obuhvaćene su tarifnim oznakama 2404 12 00 00, 2404 19 90 00, 3824 99 92 90 i 8543 40 00 00 nomenklature CT.

U vezi sa napred citiranim odredbama Zakona o duvanu, podsećamo da su u skladu sa Zakonom o akcizama ("Sl. glasnik RS", br. 22/01...i 75/23), tečnosti za punjenje elektronskih cigareta akcizni proizvod i ukazujemo da elektronska cigareta bez tečnosti za punjenje, kao i rezervni delovi i oprema koji ne sadrže tečnosti za punjenje (baterije, grejači, stakla i slično) nisu akcizni proizvodi u smislu tog zakona, kao ni srodni proizvodi u smislu Zakona o duvanu.

- biljni proizvodi za pušenje, odnosno zagrevanje – proizvodi na bazi bilja, trave ili voća, koji se upotrebljavaju sagorevanjem, odnosno zagrevanjem (isti su obuhvaćene tarifnim oznakama 2402 90 00 00, 2403 99 90 00, 2404 19 10 00 Carinske tarife);

- nikotinske vrećice - proizvodi za jednokratnu upotrebu koji sadrže nikotin ili jedinjenja nikotina i druge sastojke, upakovani u vrećice ili porozne vrećice i isključivo su namenjeni oralnoj upotrebi, a obuhvaćene su tarifnom oznakom 2404 91 90 00 nomenklature CT.

Takođe, imajući u vidu napred citiranu odredbu Zakona o duvanu, podsećamo da su nikotinske vrećice akcizni proizvod, koji će se u skladu sa Zakonom o akcizama ("Sl. glasnik RS", br. 22/01...i 75/23), oporezivati akcizom sa odloženom primenom, od 1. januara 2024. godine.

- proizvodi za vodenu lulu (arome za nargilu) - proizvodi namenjeni za konzumiranje vodene lule (isti su obuhvaćeni tarifnom oznakom 2403 99 90 00 Carinske tarife).

S tim u vezi, a u cilju regulisanje poslovanja privrednih subjekata koji obavljaju delatnost u vezi "srodnih proizvoda" na tržištu Republike Srbije, uvedna su i dva nova registra koja vodi Uprava za duvan, i to:

- Registar proizvođača srodnih proizvoda,
- Registar uvoznika srodnih proizvoda.

Dakle, uvoznik srodnih proizvoda, u smislu ovog zakona, jeste privredni subjekt koji, u svoje ime i za svoj račun, uvozi proizvode iz tačke 16) člana 2. zakona, tj. tečnosti za punjenje elektronskih cigareta, biljne proizvode za pušenje, odnosno zagrevanje, nikotinske vrećice i proizvode za vodenu lulu (arome za nargilu), a u skladu sa odredbama ovog zakona koje propisuju veličinu pakovanja, sastav, sadržaj i obeležavanje srodnih proizvoda koji su namenjeni krajnjoj potrošnji, i koji je upisan u Registar uvoznika srodnih proizvoda.

Dalje, proizvođač srodnih proizvoda, u smislu ovog zakona, jeste privredni subjekt koji proizvodi proizvode iz tačke 16) člana 2. zakona i koji je upisan u Registar proizvođača srodnih proizvoda. Proizvođačem srodnih proizvoda smatraće se i privredni subjekt koji vrši pakovanje, prepakivanje, sklapanje i doradu srodnih proizvoda, kao i mešanje i pripremanje tečnosti za punjenje elektronskih cigareta. Privredni subjekt koji radi proizvodnje srodnih proizvoda uvozi proizvode iz tačke 16) člana 2. zakona, koji nisu namenjeni krajnjoj potrošnji u smislu veličine pakovanja, sastava, sadržaja i obeležavanja, ne smatra se uvoznikom srodnih proizvoda, već se smatra proizvođačem srodnih proizvoda.

Imajući u vidu napred citirane odredbe Zakona o duvanu, privredni subjekt koji radi proizvodnje, kao i radi pakovanja, prepakivanja, sklapanja i dorade srodnih proizvoda i mešanja i pripremanja tečnosti za punjenje elektronskih cigareta, uvozi srodne proizvode koji nisu namenjeni krajnjoj potrošnji, ne smatra se uvoznikom srodnih proizvoda, već proizvođačem srodnih proizvoda, i pri uvozu srodnih proizvoda, nadležnom carinskom organu dostavlja rešenje o upisu u Registar proizvođača srodnih proizvoda (ne i rešenje o upisu u Registar uvoznika srodnih proizvoda).

Svi ostali privredni subjekti koji uvoze srodne proizvode, a koji su namenjeni krajnjoj potrošnji, moraju biti upisana u Registar uvoznika srodnih proizvoda i pri uvozu istih nadležnom carinskom organu dostaviti rešenje o upisu u Registar uvoznika srodnih proizvoda. U tom smislu menja se i akt UC-a, br. 148-II-439-03-1/2022 od 11.01.2022. godine, u delu da tečnosti za punjenje elektronskih cigareta nisu predmet regulisanja Zakona o duvanu, te da se na iste ne primenjuju odredbe koje se odnose na obavezu upisa u odgovarajuće registre koji se vode kod Uprave za duvan.

Podsećamo, a kako ste obavešteni i aktom UC-a, br. 148-II-483-03-41/2022 od 08.02.2022. godine, da u skladu sa odredbama Zakona o duvanu:

1. uvoznik duvana, obrađenog duvana, prerađenog duvana, odnosno duvanskih proizvoda, pri uvozu:

- mora biti upisan u Registar uvoznika duvana, obrađenog duvana, prerađenog duvana, odnosno duvanskih proizvoda, te nadležnom carinskom organu dostavlja na uvid rešenje Uprave za duvan o upisu uvoznika u Registar uvoznika duvana, obrađenog duvana, prerađenog duvana, odnosno duvanskih proizvoda (u Rubriku 44 JCI, upisuje se uz šifru "U80", iz Kodeksa šifara);
- može vršiti uvoz samo onih marki duvanskih proizvoda koje su u momentu uvoza, upisane u Registar o markama duvanskih proizvoda.

2. izvoznik duvana, obrađenog duvana, prerađenog duvana, odnosno duvanskih proizvoda, pri izvozu:

- mora biti upisan u Registar izvoznika duvana, obrađenog duvana, prerađenog duvana, odnosno duvanskih proizvoda, te nadležnom carinskom organu dostavlja na uvid rešenje Uprave za duvan o upisu izvoznika u Registar izvoznika duvana, obrađenog duvana, prerađenog duvana, odnosno duvanskih proizvoda (u Rubriku 44 JCI, upisuje se uz šifru "U80", iz Kodeksa šifara);

3. privredni subjekt može da otpočne otpremanje, odnosno smeštanje duvanskih proizvoda u carinsko skladište, radi prodaje u avionima i brodovima, odnosno radi snabdevanja aviona i brodova koji saobraćaju na međunarodnim linijama ili radi otpremanja duvanskih proizvoda u slobodne carinske prodavnice, kao i prodaje diplomatskim i konzularnim predstavništvima i konzularnom osoblju, ako:

- je upisan u Registar privrednih subjekata koji obavljaju promet duvanskih proizvoda po posebnom postupku, te nadležnom carinskom organu dostavlja na uvid rešenje Uprave za duvan o upisu u Registar privrednih subjekata koji obavljaju promet duvanskih proizvoda po posebnom postupku (u Rubriku 44 JCI, upisuje se uz šifru "U80", iz Kodeksa šifara);
- vrši promet robnih marki duvanskih proizvoda razvrstanih i upisanih u Registar o markama duvanskih proizvoda, odnosno u Evidencionu listu o markama duvanskih proizvoda čiji se promet obavlja po posebnom postupku.

Od stupanja na snagu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o duvanu, odnosno od 04. novembra 2023. godine:

4. privredni subjekt koji radi proizvodnje uvozi srodne proizvode koji nisu namenjeni krajnjoj potrošnji u smislu veličine pakovanja, sastava, sadržaja i obeležavanja, pri uvozu:

- mora biti upisan u Registar proizvođača srodnih proizvoda, te nadležnom carinskom organu, dostavlja na uvid rešenje Uprave za duvan o upisu u Registar proizvođača srodnih proizvoda (u Rubriku 44 JCI, upisuje se uz šifru "U80", iz Kodeksa šifara), ne rešenje Uprave za duvan o upisu u Registar uvoznika srodnih proizvoda;

5. privredni subjekt koji uvozi srodne proizvode koji su namenjeni krajnjoj potrošnji, pri uvozu:

- mora biti upisan u Registar uvoznika srodnih proizvoda, te nadležnom carinskom organu, dostavlja na uvid rešenje Uprave za duvan o upisu u Registar uvoznika srodnih proizvoda (u Rubriku 44 JCI, upisuje se uz šifru "U80", iz Kodeksa šifara);

Podsećamo, a kao što je ukazano i u aktu UC-a, br. 148-II-483-03-41/2022 od 08.02.2022. godine, nadležnom carinskom organu se ne dostavlja na uvid rešenje Uprave za duvan kojim se uvozniku / izvozniku / proizvođaču, izdaje dozvola za obavljanje delatnosti uvoza / izvoza / proizvodnje duvanskih i srodnih proizvoda / prometa duvanskih proizvoda po posebnom postupku, već kako je i napred navedeno, nadležnom carinskom organu dostavlja se rešenje Uprave za duvan o upisu u odgovarajući registar.

Istovremeno, ukazujemo i da su na web stranici Uprave za duvan <https://duvan.gov.rs/> u linku → USLUGE □ IZDAVANJE DOZVOLA I UPIS, dostupni ažurni podaci o upisu privrednih subjekata, kao i marki duvanskih proizvoda, u odgovarajuće registre i evidencione liste, koji se vode kod ove Uprave.

Dalje, u tački 11a, člana 2. Zakona o duvanu, vrši se tehnička izmena u smislu usaglašavanja sa odredbama carinskih propisa, tako da se reči: "specijalizovano carinsko skladište", zamenjuju rečima: "carinsko skladište otvoreno u skladu sa carinjskim propisima" i brisana je tačka 11b) kojom je bio definisan "držalac specijalizovanog skladišta".

Odredba člana 68a Zakona o duvanu, kojom je propisano da se delatnost proizvodnje, obrade, prerade i prometa duvana, obrađenog duvana, odnosno prerađenog duvana, kao i proizvodnje i prometa duvanskih proizvoda u slobodnim zonama, vrši u skladu sa odredbama ovog zakona, proširena je i na delatnost proizvodnje, obrade, prerade i prometa srodnih proizvoda u slobodnim zonama.

Takođe, u članu 71. Zakona o duvanu, proširene su postojeće zabrane prodaje duvanskih proizvoda i na "srodne proizvode", a u cilju zaštite maloletnika, kontrole tržišta i sprečavanja nelegalnog prometa, uvedene su i nove zabrane, tako da je od 04. novembra 2023. godine, između ostalog, zabranjena:

- prodaja i uvoz duvana za oralnu upotrebu - snusa (isti je obuhvaćen tarifnom oznakom 2403 99 10 00 Carinske tarife);
- proizvodnja i promet duvanskih i srodnih proizvoda koji u svom sastavu sadrže psihoaktivne kontrolisane supstance. U vezi sa citiranom zabranom, ukazujemo da u skladu sa članom 2. tačka 13) Zakona o duvanu, promet duvana, obrađenog duvana, prerađenog duvana, odnosno duvanskih proizvoda jeste trgovina, kao i uvoz i izvoz.

O prednjem vas obaveštavamo radi znanja i primene.

(Akt UC-a, br. 148-II-439-01-58/2023 od 30.10.2023. godine)